

тъхния развратъ, тъхното грабителство, тъхното презрение къмъ българитѣ, тъхното угодничество предъ турцитѣ, тъхното преследване на българската школа, българската книга и българския езикъ въ литургията. Панаретъ Търновски устроилъ данъка, плащанъ на неговите предходници; Неофитъ, замъстникътъ му, гонѣлъ люто българското духовенство; Никифоръ изгориъ всички екземпляри отъ българския преводъ на Евангелието (преводъ на Неофита Рилски); Скопскиятъ владика наклеветиль мнозина първенци въ революционни замисли и станалъ причина да бѫдатъ тѣ заточени, и т. н. и т. н. И като лайтъ-мотивъ или заключение винаги: „Рано или късно това духовенство трѣбва да се изгони отъ България, дори ако се преобрази на ангель!“ . . . „Всички като подъ единъ сигналъ трѣбва да изхвѣрлимъ гръцкото духовенство вънъ отъ границите на нашето отечество, както е изпѣждено то отъ Влахо-Мoldавия, Сърбия и отъ самата Гърция!“

Несъмнено, върху българитѣ тежи преди всичко безмилостната икономическа експлоатация отъ страна на фенерскитѣ кириарси. „Нищо друго тѣ не вършеха, освенъ грабежи на всичко, каквото имъ позволява съвѣстъта и диктуваха обстоятелствата“; „изпращатъ безбройни суми въ твърде бедното си отечество, а подиръ смъртъта си оставятъ голѣми суми, натрупани чрезъ несправедливостъ, злоупотрѣби и грабежи, за да се раздаватъ между тъхните сродници“. Това буди оправданъ ропотъ, сило недоволство между българския народъ; то дава и първия тласъкъ на движението за премахване на чуждото духовенство и замѣстването му съ българско, по-скромно, по-честно и по-справедливо въ своите материални нужди. Ако по достовѣрни сведения, добити на самото място, Селимински твърди, че въ Влахо-Мoldавия фенерското духовенство смѣква отъ народа до 500 хиляди жители годишнѣ приходъ, при което само една десета отива по надлежните места, а „деветъ десети се злоупотрѣбяватъ отъ алчните и покварени игумени, епитропи или тъхните екзарси, които оставятъ и голѣми наследства на роднините си“, то и за другите провинции на Турция важи сѫщото, тѣй като „главната грижа на архиерейтѣ гърци тамъ е да ограбятъ народа подъ булото на вѣрата, за да поддържатъ хaremите си и имъ завещаватъ наследства“. Всички развратни синове на владишкитѣ приятели идватъ съ препорожки за служби въ